

instytut socjologii
i kognitywistyki
wydział historyczno-socjologiczny UwB

Międzynarodowa Konferencja Naukowa z okazji
100 rocznicy śmierci Ludwika Zamenhofa organizowana w dniu
29 września 2017 roku przez Instytut Socjologii i Kognitywistyki
Uniwersytetu w Białymstoku

Spoleczne i polityczne aspekty sytuacji kulturowej i językowej świata w okresie globalizacji. Co pozostało po dziele Ludwika Zamenhofa?

I

II wojna światowa dewastuje Europę i centrum gospodarczo-polityczne ówczesnego świata przenosi się jeszcze w trakcie ostatnich miesięcy wojennych ze stolic zachodnio-europejskich do Stanów Zjednoczonych, gdzie w 1944 r. w Bretton Woods zapadają decyzje o powołaniu nowego systemu walutowego, który stworzył podstawy relacji międzynarodowych w sferze zarządzania systemami monetarnymi. W praktyce zdezonizował on waluty europejskie na rzecz dolara. W 1945 r. w San Francisco powołano do życia organizację Narodów Zjednoczonych, od 1951 r. z siedzibą w Nowym Jorku. Również zaraz po wojnie język angielski zaczyna swą międzynarodową karierę, a w latach rozwoju informatyki i internetu staje się niemal powszechnym *lingua franca*. Dziś zaczynamy mówić o powolnym zmierzchu cywilizacji atlantyckiej [Europa-Ameryka Północna] na rzecz Dalekiego Wschodu.

II

Językiem międzynarodowym nie zostało esperanto, a angielski, który „pokonał” francuszczyznę. Czy stała za tym wyższość kultury amerykańskiej nad francuską, czy potęga ekonomiczna i militarna USA? Czy angielszczyzna wpisała się w dzieje na dziesięciolecia, a może na wieki jako język międzynarodowy, czy podzieli ona losy greki, łaciny, włoskiego czy francuskiego, i ustąpi miejsca innemu językowi, jakiemu i kiedy? Jak to wszystko wygląda na tle globalnym, a jak na tle kontynentalnym. Czy angielski nie będzie dzielił z hiszpańskim roli języka „urzędowego” w takich stanach jak Floryda, Nowy Meksyk, Teksas czy Kalifornia? Jak wygląda sytuacja językowa w poszczególnych państwach, powiedzmy na Łotwie, w Hiszpanii czy w Izraelu? Dlaczego Ślązacy nie mogą proklamować „języka regionalnego”, a mieszkańcy gmin Kleszczele czy Czeremcha na Podlasiu mogą proklamować, ale nie chcą?

III

Nowe technologie komunikacyjne przyczyniły się do coraz szybszego przesyłania informacji, jej gromadzenia, a coraz niższe ceny nośników i najróżniejszego sprzętu towarzyszącego sprawiły, że możemy w domu przy komputerze odkrywać nowe ciała niebieskie. Równocześnie obserwujemy nadmiar krążących informacji, które coraz trudniej jest selekcjonować i systematyzować, nie mówiąc o tym, że sieć dostępna jest dla każdego śmiertelnika i w zależności od jego usposobienia czy kompetencji może on „wzbogacać” ją, najczęściej jednak zaśmiecać i to anonimowo. Nade wszystko użytkownicy sieci „psują” języki, które coraz bardziej odbiegają od reguł normatywnych, tym samym są mniej komunikatywne. Niszczą sztukę epistolarną, niweczą walory estetyczne języka.

IV

W 2017 roku obchodzimy setną rocznicę śmierci Ludwika Zamenhofa, twórcy języka esperanto, który jako jedyny [wśród setek projektów różnych twórców języków sztucznych] zaistniał społecznie i był stosunkowo popularny w okresie międzywojennym, a i do dziś ma dziesiątki tysięcy zwolenników biegle się nim posługujących. O jego międzywojennej popularności dowodzi fakt, że w 1922 r. Liga Narodów niemal nie proklamowała go pomocniczym językiem międzynarodowym [sprzeciwiła się temu dyplomacja francuska, wręcz szantażująca delegacje wielu państw, że ochłodzi bądź zerwie z nimi stosunki dyplomatyczne, gdy zagłosują za esperantem]. Katastrofalne osłabienie esperanta przypada na okres Holokaustu, gdy naziści mordują Żydów, których część stanowili esperantyści. Po II wojnie światowej ponownie wzrasta jego popularność, natomiast w czasach globalizacji nieomal „milknie”.

* * *

Na tle wyżej sygnalizowanych zagadnień organizatorzy konferencji planują zorganizowanie kilku bloków, o następującej wiodącej tematyce:

1. Kto ma kontrolę i władze nad językową sytuacją na świecie, jakie czerpie z niej profity.
2. Formalnie po brexicie angielski nie będzie językiem urzędowym w Unii. Jak zmieni się sytuacja językowa w Unii Europejskiej.
3. Jakie języki oprócz angielskiego możemy uznać wspólnie za niezbędne w kontaktach międzynarodowych, a nade wszystko w nauce, kulturze i sztuce. Jaka jest ich ranga i rola?
5. Jaka jest przyszłość tak zwanej inżynierii tłumaczeniowej [przy pomocy komputera]?
6. Język polski wobec procesów globalizacji.
7. Co pozostało po dziele Ludwika Zamenhofa i po esperancie?

Organizatorzy tej interdyscyplinarnej konferencji nie zamykają tematyki wyłącznie do przykładowo wyżej wymienionych tematów, bowiem konferencja daje możliwości do najróżniejszych rozważań.

Komitet Organizacyjny Konferencji:

1. dr hab. Walter Żelazny, prof. UwB – przewodniczący, e-mail: walterz@hotmail.fr; tel. 608-861-360 lub 85-745-73-71.
2. dr Maciej Białous – wiceprzewodniczący, odpowiedzialny za sprawy naukowe, e-mail: maciej.bialous@gmail.com; tel. 508-160-212.
3. dr Wojciech Wądołowski – sekretarz, odpowiedzialny za sprawy organizacyjne, e-mail: wwadolowski@interia.pl; tel. 605-130-473.
4. mgr Ewelina Sadanowicz – z-ca sekretarza, odpowiedzialna za dokumentację; e-mail: e.sadanowicz@gmail.com; tel. 737-881-872.

Terminy:

- zgłoszenia na konferencję do 15 maja 2017;
- decyzja o zakwalifikowaniu referatu do 31 maja 2017;
- szczegółowy program konferencji do 15 czerwca 2017;
- opłata konferencyjna w wysokości 290 zł [250 dla doktorantów] do 30 czerwca 2017: w tym napoje, słodczyce, obiad oraz publikacja przyjętych po recenzji do druku artykułów, którą to publikację otrzymają uczestnicy pocztą zaraz po jej wydrukowaniu, w pierwszym kwartale 2018 roku.

Druk:

Wygłoszone referaty zostaną wydrukowane w kolejnym zeszycie pisma Instytutu Socjologii i Kognitywistyki Uniwersytetu w Białymstoku *POGRANICZE. STUDIA SPOŁECZNE*. 7 pkt. według punktacji MNiSW.

Języki konferencji:

polski, angielski, francuski, rosyjski, esperanto.

Informacje praktyczne:

Uczestnikom konferencji, którzy chcieliby przyjechać wcześniej lub/i pozostać na sobotę lub weekend na Podlasiu proponujemy w umiarkowanej cenie [od 80 do 100 zł] noclegi wraz ze śniadaniem [ze zniżką dla uczestników konferencji] w Centrum Kultury Prawosławnej, w Białymstoku ul. Św. Mikołaja 5 [200 metrów od miejsca konferencji] tel. 85 744 30 10. Zamawiając nocleg celem uzyskania ulgi należy podać, że jest się uczestnikiem konferencji *Zamenhof*.

Kwotę 290 zł [dla doktorantów 250 zł] za udział w konferencji prosimy uregulować do dnia 30 czerwca 2017 wpłacając tę sumę na konto Wydz. Hist.-Soc. UwB, Nr konta:

23 1160 2202 0000 0002 4179 4327

z dopiskiem na dowodzie wpłaty *Konferencja Zamenhof*. Uczestnicy z zagranicy będą mogli uregulować płatność na miejscu, w dniu konferencji w Banku Millenium ul. Marii Skłodowskiej-Curie 4, Białystok [600 m od miejsca konferencji].

